OSTRAVSKÁ UNIVERZITA
PEDAGOGICKÁ FAKULTA

DiDAi9!

Jak zprostředkovat téma války dětem skrze literaturu?

Mgr. Zuzana Malíčková
školitel: doc. Mgr. Ing. Radomil Novák, Ph.D.

KATEDRA ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY S DIDAKTIKOU, PdF OU

Úvod

- *Tematika války a možnosti její recepce a využití v literární výchově na 2. stupni ZŠ*
  - tematika války v literatuře pro děti a mládež
  - žánrová a tematická pestrost
  - různé podoby tématu války v dílech
  - atraktivita a způsob využití v literární výchově

Obsah příspěvku

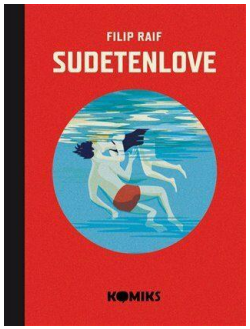
- jak a proč s dětmi mluvit o válce pomocí literárních příběhů
- žánry a formy zprostředkování tématu
- *Co je to válka* (2018)
- *Války* (2022)

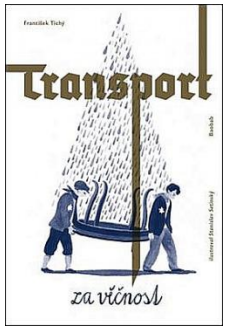
Jak a proč s dětmi mluvit o válce

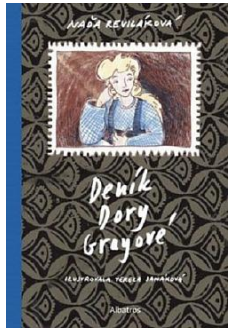
- téma války v kurikulu
- lineární vývoj války a historie
- poučení
- „zlidštění“ strohých dat a letopočtů
- prolnutí válečných příběhů s dětskou zkušeností
- přizpůsobení tématu podle věku recipienta

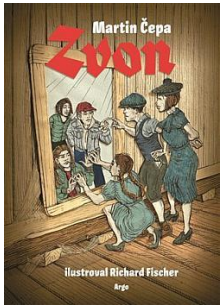
Žánry a formy zprostředkování tématu války

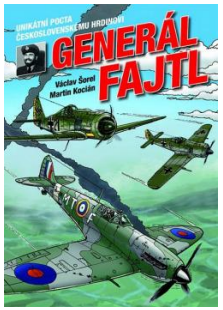
- deníky
- dobrodružné příběhy
- populárně naučná literatura
- komiksy

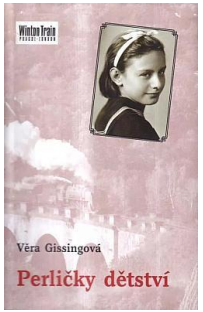








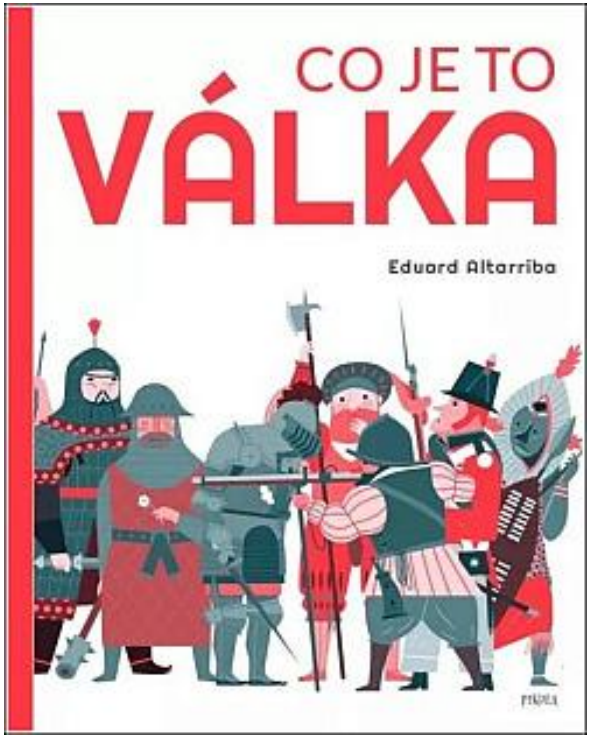






Co je to válka (2018)

- Eduard Altarriba
- překlad Michal Brabec (2023)
- Euromedia, Pikola
- jednotlivé aspekty války, válka v Korey, Sýrii a na Ukrajině
- „pro děti od 10 let“



OSTRAVSKÁ UNIVERZITA
PEDAGOGICKÁ FAKULTA

DiDAi9!

Co je to válka (2018)

- jazyk
  - neutrální, spisovný
- obsah
  - konflikt, kdo je kdo, válka je byznys, revoluce, rakety, NATO a Varšavská smlouva, Jak končí válka?, mír a jeho zprostředkování
- vizuální zpracování
  - vše laděno do odstínů červené, shodný typ figur a ilustrací
- využití pro školní praxi

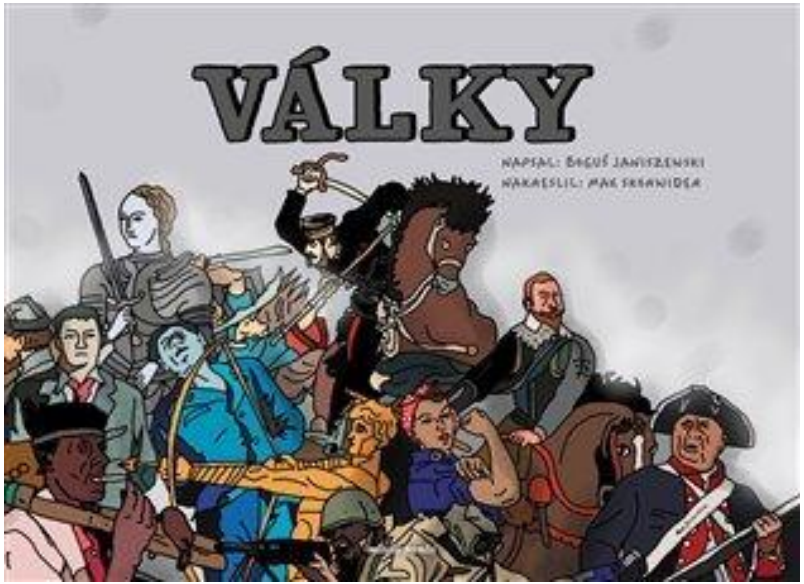






Války (2022)

- Boguś Janiszewski, Max Skorwider
- překlad Anna Šašková Plasová (2024)
- Albatros Media, Mladá fronta
- několik druhů válek, různé pohledy na válku
- „pro čtenáře od 9 let“

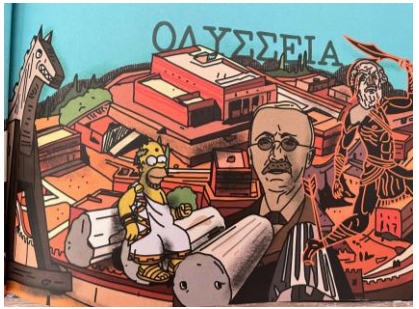


OSTRAVSKÁ UNIVERZITA
PEDAGOGICKÁ FAKULTA

DiDAi9!

Války (2022)





- jazyk
  - neutrální, spisovný, hovorový
- obsah
  - občanská válka, válka s virem, první světová válka, útok na dvojčata, mravenčí válka, …
- vizuální zpracování
  - odkazy na popkulturu a současné osobnosti, kresebné zpracování
- využití pro školní praxi





Shrnutí

- všudypřítomnost války
- různé literární žánry a formy
- snaha jednoduše vysvětlit dítěti složitost války
- aktuálnost tématu

Použitá literatura

- **JANISZEWSKI, Boguś; SKORWIDER, Max.** *Války*. Praha: Mladá fronta, 2024. ISBN 978-80-204-6347-0
- **ALTARRIBA, Eduard.** *Co je to válka*. Praha: Euromedia, 2023. ISBN 978-80-242-8906-9
- **MOCNÁ, Dagmar a Josef PETERKA**. *Encyklopedie literárních žánrů.* 1. vyd. Praha; Litomyšl: Paseka, 2004. ISBN 80-7185-669-X
- **ČEŇKOVÁ, Jana a kol.** *Vývoj literatury pro mládež a její žánrové struktury.* Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-095-X
- **ČEŇKOVÁ, Jana (ed.).** *Válečné dětství a mládí (1939–1945) v literatuře a publicistice.* Univerzita Karlova: Nakladatelství Karolinum, 2016. ISBN 978-80246-3413-5
- **OREND, Brian**. War. In: *Stanford Encyclopedia of Philosophy*. [Online] Stanford Encyclopedia of Philosophy, 2005. https://plato.stanford.edu/archives/spr2005/entries/war/
- **KREJČÍ, Oskar**. *Válka*. Praha: Britské listy, 2011. ISBN 978-80-7431-063-8
- **LOPEZ, Anthony C. a Dominic JOHNSON**. The Determinants of War in International Relations. *Journal of Economic Behavior & Organization*. 2017. DOI: 10.1016/j.jebo.2017.09.010.
- **HNÍK, Ondřej; JINDRÁČEK, Václav**. Literární výchova v české škole po 130 letech polemických diskuzí. In: *Český jazyk a literatura*, 2020–2021, č. 1. Plzeň: Nakladatelství Fraus, 2020. ISSN 0009-0786
- **LEHÁR, Jan a kol**. Česká literatura od počátků k dnešku. Praha: Nakladatelství lidové noviny, 2002. ISBN 80-7106-619-2

DĚKUJI ZA POZORNOST

